

Środowiskowy Dom Samopomocy
17-100 BIELSK PODLASKI
ul. Kazimierzowska 18/2
tel. 85 833 10 10

INFORMACJA Z DZIAŁALNOŚCI ŚRODOWISKOWEGO DOMU SAMOPOMOCY W BIELSKU PODLASKIM w 2021 roku.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Bielsku Podlaskim jest jednostką budżetową Gminy Miejskiej Bielsk Podlaski. Placówka funkcjonuje jako dzienny ośrodek wsparcia przeznaczony dla osób dorosłych z zaburzeniami psychicznymi, jest samodzielną jednostką organizacyjną pomocy społecznej, którą finansuje Wojewoda Podlaski ze środków budżetu państwa. Ośrodek prowadzony jest jako zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej.

Zasięgiem działania placówka obejmuje teren miasta Bielsk Podlaski. Mogą być kierowani do niej mieszkańcy innych gmin, jednakże dopiero po podpisaniu odpowiedniego porozumienia. Porozumienie takie zostaje podpisane między organem prowadzącym Środowiskowy Dom Samopomocy, czyli Gminą Miejską Bielsk Podlaski, a określoną inną gminą. W ten sposób zostały podpisane dwa porozumienia na przyjęcie uczestników spoza terenu Miasta Bielsk Podlaski:

- Porozumienie pomiędzy Gminą Bielsk Podlaski, a Miastem Bielsk Podlaski dnia 28.12.2016 roku.
- Porozumienie pomiędzy Gminą Wyszki, a Miastem Bielsk Podlaski dnia 10.01.2020 roku.

Środowiskowy Dom Samopomocy działa w oparciu o:

- Ustawę z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 roku poz. 2268)
- Ustawę z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2020 roku poz. 685 z późniejszymi zmianami).
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 roku w sprawie środowiskowych domów samopomocy (Dz. U. z 2020 roku poz. 249).

Uczestnikami ośrodka są osoby niepełnosprawne intelektualnie i przewlekłe psychicznie chore, które z powodu swojej niepełnosprawności mają trudności w prawidłowym funkcjonowaniu w środowisku społecznym, zaspokojeniu niezbędnych potrzeb czy przezwycięzeniu trudnych sytuacji życiowych. Zadaniem Środowiskowego Domu Samopomocy jest podtrzymywanie i rozwijanie umiejętności uczestników, niezbędnych do możliwie jak najbardziej samodzielnego życia.

Decyzję o skierowaniu określonej osoby do ośrodka wsparcia podejmuje Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielsku Podlaskim na podstawie decyzji administracyjnej. Przed wydaniem decyzji niezbędne jest przygotowanie odpowiedniej dokumentacji, która uzasadnia potrzebę umieszczenia danej osoby w placówce. Od miesiąca czerwca 2021 roku na podstawie nowelizacji ustawy o pomocy społecznej, odstąpiono od procedury ponoszenia odpłatności uczestników za pobyt w placówce i wydawanie przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej dodatkowych decyzji związanych z tą odpłatnością. W ten sposób ograniczono nadmierne procedury, które dotyczą uczestników naszych placówek oraz ich rodziców, a pobyt w ośrodku stał się nieodpłatny.

Osobami uprawnionymi do korzystania z usług Środowiskowych Domów Samopomocy są:

- osoby przewlekłe psychicznie chore, dom typu A,
- osoby niepełnosprawne intelektualnie w stopniu głębokim, znacznym i umiarkowanym, a także osoby z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim, jeżeli jednocześnie występują inne zaburzenia, zwłaszcza neurologiczne, dom typu B,

- osoby wykazujące inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych, które zgodnie ze stanem wiedzy medycznej są zaliczane do zaburzeń psychicznych, z wyłączeniem osób czynnie uzależnionych od środków psychoaktywnych, dom typu C,
- osoby ze spektrum autyzmu lub niepełnosprawnością sprzężoną, dom typu D.

Środowiskowy Dom Samopomocy jest elementem realizowanej w gminie strategii zapewnienia osobom z zaburzeniami psychicznymi oparcia społecznego. Pozwala im na zaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych, usamodzielnienie się i integrację społeczną rozumianą jako możliwość pełnego uczestnictwa w życiu społecznym.

Od dnia 14.02.2020 roku po zmianie Statutu, Środowiskowy Dom Samopomocy w Bielsku Podlaskim funkcjonuje jako dom mieszany typu ABC. Dzięki temu rozszerzono usługi świadczone w placówce o grupę C, osób wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych. Pamiętać również należy, że od 2018 roku z grupy B uczestników ośrodka, wyodrębniona została grupa osób ze spektrum autyzmu oraz osoby z niepełnosprawnością sprzężoną.

Do końca 2021 roku do placówki uczęszczało 27 osób niepełnosprawnych z zaburzeniami psychicznymi, w tym:

- 19 osób niepełnosprawnych intelektualnie z grupy B, w tym pięć osób z niepełnosprawnością sprzężoną oraz jedna osoba ze spektrum autyzmu,
- 8 osób przewlekłe psychicznie chorych, nie wymagające leczenia szpitalnego, z grupy A.

Ilość miejsc przeznaczonych uczestnikom ośrodka jest ograniczona, w chwili obecnej placówka dysponuje 30 miejscami. Określona ilość miejsc odpowiada obowiązującym standardom oraz normom ustalonym zgodnie z obowiązującymi przepisami. Warunki lokalowe, którymi obecnie dysponujemy, głównie powierzchnia budynku, w przeliczeniu na ilość uczestników pozwala na jednorazowe przyjęcie do placówki nie więcej niż 30 uczestników.

Środowiskowy Dom Samopomocy funkcjonuje 8 godzin dziennie przez pięć dni w tygodniu od poniedziałku do piątku w każdy dzień roboczy. Pełnowymiarowy czas pracy pracowników wynosi osiem godzin dziennie, czterdzieści godzin tygodniowo. Pracownikom ośrodka nie przysługuje skrócony czas pracy ani też dodatkowe dni wolne od pracy, poza określonymi ustawowo, jak również przerwy w postaci ferii czy wakacji.

Do podstawowych zadań Domu należy:

- podtrzymywanie i rozwijanie umiejętności uczestników do możliwie jak najbardziej samodzielnego życia,
- wsparcie dla osób z zaburzeniami psychicznymi w przezwyciężeniu trudnych sytuacji życiowych oraz zaspokojeniu niezbędnych potrzeb życiowych,
- dążenie do pełnej integracji społecznej osób niepełnosprawnych poprzez ich aktywne uczestnictwo w życiu publicznym, kulturalnym, artystycznym, sportowym oraz odpowiednie dostosowanie do ich zainteresowań i potrzeb.

Dom świadczy również usługi opiekuńcze i inne, w szczególności:

- stwarza odpowiednie warunki pobytu, posiada niezbędne pomieszczenia i sprzęt dostosowane do realizacji zadań w zakresie postępowania wspierająco-aktywizującego,
- daje możliwość spożycia gorącego posiłku,
- zapewnia niezbędną opiekę, w tym opiekę indywidualną w szczególności uczestnikom z niepełnosprawnością sprzężoną oraz ze spektrum autyzmu,
- daje możliwość realizacji programu wspierająco-aktywizującego prowadzonego na rzecz uczestników,

- zapewnia dostęp do kultury, rekreacji, wypoczynku oraz oświaty, w tym wszelkie formy działalności kulturalno-oświatowej,
- zapewnia spokój i bezpieczeństwo w czasie pobytu w placówce,
- organizuje inne świadczenia stosownie do potrzeb uczestników i możliwości domu.

Proces terapeutyczny w ośrodku jest realizowany przez zespół wspierająco-aktywizujący, który opracowuje indywidualne plany postępowania wspierająco-aktywizującego każdemu z uczestników. Tak opracowane plany obejmują pełną gamę usług świadczonych w placówce. Każdy z uczestników posiada więc indywidualny plan terapeutyczny, który dostosowany jest do jego indywidualnych potrzeb, umiejętności, możliwości oraz predyspozycji. Proces terapeutyczny wiąże się więc z realizacją indywidualnych planów postępowania wspierająco-aktywizującego. Za jego realizację odpowiedzialny jest cały zespół terapeutyczny. Członkami zespołu są pracownicy merytoryczni świadczący usługi w Domu oraz dyrektor jednostki. Pracownicy zespołu są odpowiedzialni również za wypracowane efekty terapeutyczne. Co pół roku, zespół terapeutyczny dokonuje oceny efektów pracy terapeutycznej oraz ewaluacji procesu postępowania wspierająco-aktywizującego. Celem takich obserwacji jest ocena efektów postępowania terapeutycznego, a w następnej kolejności modyfikacja indywidualnych planów, o ile taka jest niezbędna. Po modyfikacji dostosowuje się program wspierająco-aktywizujący ponownie do danego uczestnika według potrzeb:

- dostosowanie do indywidualnych potrzeb i możliwości psychofizycznych każdego z uczestników,
- uwzględnia się indywidualne zainteresowania i upodobania,
- dostosowuje się formy zajęć i terapii prowadzonych w placówce do umiejętności uczestników.

Program postępowania wspierająco-aktywizującego obejmuje:

1. Treningi umiejętności społecznych:
 - a) trening samoobsługi i zaradności życiowej,
 - b) trening kulinarny,
 - c) trening higieniczny,
 - d) trening budżetowy,
 - e) trening umiejętności prowadzenia rozmowy,
 - f) trening umiejętności spędzania wolnego czasu.
2. Terapię zajęciową plastyczną
3. Terapię zajęciową techniczną
4. Terapię zajęciową muzyczno-rytmiczną
5. Warsztat krawiecko-hafciarski
6. Zajęcia dydaktyczne
7. Terapię ruchową.
8. Inne:
 - a) opiekę,
 - b) wsparcie, współpracę z rodzinami,
 - c) indywidualną opieką i wsparcie medyczne,
 - d) internet i komputer, jako metodę otwierania się na świat,
 - e) wsparcie psychologiczne.

Program wspierająco-aktywizujący jest realizowany zgodnie z:

1. Programem działania ośrodka, opracowanym dla grupy A
2. Programem działania ośrodka, opracowanym dla grupy B

3. Programem działania ośrodka, opracowanym dla grupy C
4. Programem działania ośrodka, opracowanym dla osób z elementami autyzmu oraz z niepełnosprawnością sprzężoną.
5. Planem pracy ośrodka.

Ośrodek realizuje swoje zadania według wcześniej przygotowanych programów działania oraz planu pracy. Programy działania, jak również plan pracy ośrodka, co roku są szczegółowo opracowywane przez dyrektora jednostki w konsultacji z zespołem terapeutycznym. W następnej kolejności dokumenty te są akceptowane przez Wojewodę Podlaskiego, jako organ zlecający prowadzenie zadania oraz zatwierdzane przez Burmistrza Miasta Bielsk Podlaski, będącego organem prowadzącym zadanie.

Realizacja postępowania wspierająco-aktywizującego.

Formy i efekty pracy terapeutycznej.

Głównym celem realizacji postępowania wspierająco-aktywizującego jest odtwarzanie na nowo utraconych umiejętności, utrwalanie umiejętności nabytych oraz wyuczenie nowych umiejętności i zachowań według możliwości i predyspozycji uczestników. W postępowaniu tym są ujęte wszystkie formy wsparcia, terapii oraz zajęć prowadzonych w placówce.

Praca terapeutyczna w tym zakresie dotyczy głównie osób, które mają znaczne deficyty w codziennym funkcjonowaniu, w szczególności osób przewlekle psychicznie chorych. W okresie nasilenia choroby osoby te mają ogromne problemy w codziennym funkcjonowaniu, wówczas potrzebują dużego wsparcia, zrozumienia i pomocy ze strony rodziny oraz innych osób. W tym czasie nie potrafią poradzić sobie w trudnych sytuacjach życiowych na przykład: w załatwieniu pracy, formalności spraw urzędowych, bankowych czy innych administracyjnych. W fazie nawrotu choroby, znamienne jest również całkowity brak aktywności oraz wycofanie się z życia rodzinnego i społecznego. W takiej sytuacji i w określonym momencie życia, wprowadzany jest proces terapeutyczny, którego celem jest redukcja powstałych deficytów. Praca terapeutyczna polega więc na realizacji indywidualnych planów postępowania wspierająco-aktywizującego oraz dokładnej obserwacji efektów tego procesu. Jednym ze sposobów wsparcia terapeutycznego, w obszarze zaradności życiowej i samoobsługi jest terapia z zakresu treningów umiejętności społecznych.

Prowadzenie treningów umiejętności społecznych służy realizacji celów związanych z:

- osiągnięciem większej samodzielności i zaradności życiowej w zakresie podstawowych czynności związanych z codziennym funkcjonowaniem,
- usamodzielnieniem się w zakresie samoobsługi.

Jedną z form takich zajęć, która równocześnie cieszy się dużym zainteresowaniem uczestników, jest trening umiejętności kulinarnych. Daje on ogromną satysfakcję i radość uczestnikom z osiągniętych efektów oraz poziomu osiągnięcia samodzielności. Taka forma terapii ma na celu, głównie wypracowanie umiejętności uczestników do większej samodzielności i zaradności w codziennym funkcjonowaniu, ze względu na możliwość samodzielnego przygotowania prostych dań, czy samodzielnym dokonywaniu podstawowych zakupów. Doświadczenia nabyte w ten sposób w placówce, niektórzy uczestnicy wykorzystują w warunkach domowego funkcjonowania. Potrafią wtedy w warunkach domowych przygotować sobie prostą potrawę czy danie, czerpiąc przy tym ogromną satysfakcję. Samodzielnie dokonują również zakupu podstawowych produktów niezbędnych do przygotowania posiłku. Tak więc, doświadczenia terapeutyczne zdobyte w placówce, przenosi się do pracy w domu, co ułatwia codzienne funkcjonowanie niektórym z naszych uczestników.

Kolejnym treningiem w zakresie nabywania zaradności i samodzielności są treningi higieniczne, które z kolei uczą dbałości o higienę osobistą i estetyczny wygląd na co dzień. Wszystkie

nabyte umiejętności nadal wymagają ciągłego utrwalania i systematycznej, regularnej pracy zespołu, wszystko po to, aby efekty pracy terapeutycznej utrwały się na dłużej. Podczas tych treningów uczestnicy nabywają również wiedzę w zakresie zdrowego i higienicznego trybu życia oraz pogłębiają wiedzę na temat higieny zdrowia psychicznego.

Codziennie funkcjonowanie uczestników wspomagamy również poprzez treningi samoobsługi i zaradności życiowej. W trakcie takich zajęć, utrwalamy podstawowe czynności związane z codziennym funkcjonowaniem, głównie takie jak: dbałość o ład i porządek, sprzątanie, utrwalanie umiejętności obsługi sprzętu gospodarstwa domowego w zakresie prania, odkurzania oraz innych czynności.

Regularnie proponujemy również inne różnorodne formy takich zajęć i terapii, jak chociażby trening umiejętności spędzania wolnego czasu. Dzięki tej formie zajęć uczestnicy rozwijają również swoje zainteresowania i hobby, które z kolei dają im dużo radości i satysfakcji osobistej. Wszystkie formy pracy terapeutycznej mają ogromne znaczenie dla właściwego funkcjonowania osób z zaburzeniami psychicznymi oraz zachowania w należytej formie ich zdrowia psychicznego i fizycznego.

- Rodzaje treningów umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów. Pobudzaniu uczestników do większej aktywności i samodzielności w zakresie kontaktów międzyludzkich służą głównie formy treningów umiejętności interpersonalnych, które ukierunkowane są na relacje z rodziną i innymi ludźmi oraz rozwiązywanie problemów osobistych. Taką formą zajęć są treningi umiejętności prowadzenia rozmowy, które dają możliwość dzielenia się swoimi problemami z osobami zaufanymi i pozwalają znaleźć właściwe rozwiązanie problemów, trudnych sytuacji życiowych i zdarzeń oraz udzielają odpowiedniego wsparcia. Takie formy terapii pozwalają również, odnaleźć się naszym uczestnikom w natłoku spraw urzędowych. W zakresie zajęć dydaktycznych uczestnicy nabywają umiejętność wypełniania dokumentów urzędowych, dokonywania opłaty rachunków, wypełniania druków czy składania dokumentów do odpowiednich instytucji i urzędów. Podczas tych zajęć, prowadzimy również edukację w zakresie poruszania się komunikacją miejską oraz bezpiecznego korzystania z ulic i przejść. Dzięki tak pozyskanej wiedzy i umiejętności, kolejne osoby nabierają większej samodzielności w zakresie poruszania się po mieście i samodzielnego pokonywania drogi z domu do placówki oraz drogi powrotnej. Treningi umiejętności prowadzenia rozmowy pozwalają na dyskretne i umiejętne rozwiązywanie indywidualnych i osobistych problemów, którymi często uczestnicy dzielą się z osobami zaufanymi, w tym z pracownikiem socjalnym. Współpraca pracownika socjalnego z naszej strony z pracownikami Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, pozwala również na rozwiązywanie problemów, które często wykraczają poza zakres naszych kompetencji i możliwości. Ponadto wzajemna współpraca pozwala nam również na dotarcie do kolejnych, nowych uczestników i podjęcie naszej współpracy z ich opiekunami oraz rodzinami. W okresie pandemii związanej z zagrożeniem COVID-19, pracę z zakresu zajęć dydaktycznych czy treningów umiejętności prowadzenia rozmowy realizowaliśmy również w formie zdalnej, służyły temu przygotowywane przez terapeutów pakiety z materiałami terapeutycznymi czy regularne rozmowy telefoniczne, które były dostosowane do poziomu możliwości, predyspozycji oraz umiejętności poszczególnych uczestników.

- Rodzaje treningów umiejętności spędzania czasu wolnego. Prowadzimy również formy treningów i zajęć, które mają znaczący wpływ na rozwój własnej osobowości jak również zainteresowań w zakresie umiejętności manualnych, muzyki, filmu oraz rozwijania umiejętności gospodarowania czasem wolnym jak książka, kino, teatr, literatura, poezja i inne. Taką rolę między innymi pełnią treningi umiejętności spędzania wolnego czasu, które

równocześnie służą rozwijaniu własnych upodobań i zainteresowań. Umożliwiają one rozwój zainteresowań muzyką, sportem, internetem, telewizją. Tym zajęciom podporządkowane są również próby zespołu wokalnego w naszym Domu oraz hobbyistyczne wyszywanie techniką krzyżykową. Umiejętność spędzania wolnego czasu, to również umiejętność korzystania z zasobów wiedzy internetowej i wyszukiwanie ulubionej muzyki, ciekawych programów, gier komputerowych, ale też informacji na temat filmu czy literatury. Kolejną formą spędzania wolnego czasu są też zajęcia dydaktyczne z zakresu rozwiązywania rebusów i krzyżówek, ale także gier dydaktycznych czy układania puzzli. Najbardziej relaksującą formą spędzania wolnego czasu jest korzystanie z kącika doświadczania świata, który daje możliwość doświadczania świata różnymi zmysłami pobudzonymi światłem, dźwiękiem oraz kolorem. Taka terapia, doskonale wpływa na obniżenie napięcia emocjonalnego i wewnętrzne wyciszenie, a przy tym daje dużo satysfakcji, radości oraz pozytywnych emocji, uczestnikom tej formy zajęć. Kącik jest regularnie doposażany w sprzęt i urządzenia, które uwzględniają nowe technologie i dostarczają wielu nowych emocji i wrażeń.

- Poradnictwo psychologiczne.

Poradnictwo psychologiczne, w przypadku naszej placówki jest realizowane jako forma zatrudnienia psychologa na umowę cywilno-prawną. Psycholog swoim wsparciem służy uczestnikom, ale też w razie potrzeby ich rodzinom i opiekunom. Psycholog ma swoje dyżury w placówce ustalone według naszych potrzeb w określone dni tygodnia. Ponadto nasi uczestnicy mogą korzystać z innej formy poradnictwa psychologicznego, która z kolei polega na wykorzystaniu możliwości konsultacji i usług psychologicznych w Poradni Zdrowia Psychicznego, z którą nasza placówka współpracuje. Większość naszych uczestników jest pacjentami tej poradni. W sytuacji naszego ośrodka jest to o tyle wygodne, że jako instytucja zajmująca się osobami niepełnosprawnymi z zaburzeniami psychicznymi, współpracujemy z lekarzem psychiatrii oraz psychologami zatrudnionymi w Poradni Zdrowia Psychicznego. W okresie pandemii oferujemy również usługi psychologiczne na rzecz rodzin i opiekunów naszych uczestników szczególnie tych, którzy w tym trudnym czasie czują się zagubieni i samodzielnie nie potrafią poradzić sobie z problemami.

- Realizacja pomocy w dostępie do niezbędnych świadczeń zdrowotnych.

Ze względu na lokalizację Niepublicznej Poradni Zdrowia w bezpośrednim sąsiedztwie naszej placówki, uczestnicy ośrodka mają ułatwiony dostęp i kontakt z lekarzami wielu specjalizacji. Naszą współpracę z Niepubliczną Poradnią Zdrowia, w zakresie usług zdrowotnych na rzecz naszych uczestników, prowadzimy już od wielu lat. Regularnie współpracujemy z Ogólną Poradnią Zdrowia, z Poradnią Cukrzycową lub inną w zależności od potrzeb uczestników. Taka lokalizacja pozwala nam na bliższy kontakt i łatwiejszy dostęp do usług medycznych związanych z poradnictwem i leczeniem uczestników naszej placówki. Pracownik ośrodka z funkcją higienistka–opiekun, regularnie lub według potrzeb umawia wizyty lekarskie, konsultuje wyniki oraz stan zdrowia lub niepokojące objawy naszych uczestników. Taka sytuacja pozwala na monitorowanie stanu zdrowia uczestników i odpowiednią reakcję w sytuacjach kryzysowych, szczególnie u osób z zaburzeniami psychicznymi. W ramach współpracy ze służbą zdrowia, higienistka regularnie sprawdza i nadzoruje stan zdrowia uczestników nie tylko psychiczny, ale także fizyczny. Ponadto prowadzi bieżącą obserwację podstawowych parametrów życiowych takich jak: ciśnienie, waga, poziom cukru oraz innych. Swoje spostrzeżenia konsultuje na bieżąco z lekarzami specjalizującymi się w określonej dziedzinie zdrowia.

- Realizacja pomocy w załatwianiu spraw urzędowych.

Pracownicy Domu zawsze i w każdym momencie są otwarci na potrzeby uczestników, którzy mogą zwrócić się ze swoimi problemami do instruktora, terapeuty, pedagoga, opiekuna czy dyrektora. Jako personel placówki, staramy się zapewnić, w miarę naszych możliwości, każdą formę wsparcia jakiej

oczekują uczestnicy, w zależności od ich potrzeb oraz sytuacji życiowej. W przypadkach bardziej skomplikowanych potrzeb, korzystamy ze wsparcia innych instytucji. Stosownie do zaistniałej sytuacji i wynikających z tego potrzeb, bezcenną okazuje się wiedza, kompetencje ale także empatia pracowników tych instytucji. Najczęściej dotyczy to problemów związanych z załatwianiem spraw w urzędach: gminy, miasta, spraw bankowych, spółdzielni mieszkaniowej oraz spraw związanych z płatnościami, pozyskiwaniem zasiłków, zaświadczeń zusowskich i innych. Wówczas najczęściej domownik otrzymuje wsparcie ze strony naszego pracownika socjalnego. Nigdy jednak, nie pozostawiamy uczestników lub ich rodzin samym sobie z określonym problemem. Często również zwracamy się o pomoc i wsparcie do pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, jeżeli w określonej sprawie posiadają oni większe kompetencje czy możliwości i potrafią pomóc lub wskazać odpowiednie rozwiązanie określonego problemu czy sprawy, w takich sytuacjach doskonale sprawdziła się nasza wieloletnia współpraca z tą instytucją.

- Realizacja niezbędnej opieki.

Każdy uczestnik ośrodka, jako podstawową ma zagwarantowaną opiekę ze strony personelu domu. Opiekę i bezpieczeństwo uczestnikom zapewniamy nie tylko w czasie pobytu w placówce, ale także realizując inne formy zajęć zorganizowanych poza ośrodkiem. Członkowie zespołu wspierająco-aktywizującego, którzy prowadzą określone zajęcia terapeutyczne, mają równocześnie w zakresie swoich podstawowych obowiązków zagwarantować wszystkim uczestnikom odpowiednią opiekę i bezpieczeństwo. Ponadto uczestnikom z niepełnosprawnością sprzężoną oraz ze spektrum autyzmu, ze względu na potrzeby wynikające z ich stanu zdrowia takich jak: nadmiernego pobudzenia, epilepsji czy autoagresji, zapewniamy indywidualną opiekę w postaci: karmienia, toalety, bezpieczeństwa. Wszyscy uczestnicy mają też zapewnioną opiekę medyczną ze strony higienistki-instruktora. Ogólną opiekę, wsparcie oraz pomoc w rozwiązywaniu problemów, jak również opiekę indywidualną zapewnia pracownik socjalny, który równocześnie współpracuje z rodzinami uczestników, z którymi wymienia się własnymi uwagami i spostrzeżeniami dotyczącymi ich dzieci i podopiecznych.

- Realizacja terapii ruchowej.

Terapię ruchową prowadzi terapeuta z odpowiednim przygotowaniem zawodowym i wieloletnim stażem pracy w tym zakresie. Ćwiczenia i zajęcia ruchowe z uczestnikami są prowadzone regularnie, po 2 godziny dziennie, w sali ćwiczeń. Sala wyposażona jest w odpowiedni sprzęt sportowo-rekreacyjny, rehabilitacyjny i pozostały sprzęt do ćwiczeń. Proces standaryzacji placówki pozwolił na sukcesywne i regularne doposażanie sali w profesjonalny sprzęt. Zajęcia z zakresu terapii ruchowej są jednym z elementów realizacji naszego postępowania wspierająco-aktywizującego. Ponadto w zakresie zajęć ruchowych nasi domownicy korzystają z zabiegów masażu leczniczych oraz masażu relaksacyjnych wykorzystując zakupiony w tym celu fotel masujący oraz masażery do ciała. Dzięki dużej różnorodności sprzętu uczestnicy mają możliwość wyboru odpowiedniej formy aktywności ruchowo-oddechowo-wyciszającej, uwzględniając przy tym predyspozycje, możliwości i stan zdrowia uczestników. Zajęcia o charakterze sportowo-ruchowo-relaksacyjnym są doskonałą formą wyciszającą i motywującą do działania. Pozytywnie wpływają na wyrównanie nastroju, a osiągnięte wyniki i poprawa stanu zdrowia nie tylko fizycznego, ale także psychicznego, motywuje i zachęca do dalszej pracy. Do zajęć z zakresu terapii ruchowej wprowadzone zostały również elementy gimnastyki korekcyjnej.

- Realizacja wyżywienia.

W okresie pandemii, posiłki uczestnikom zapewniliśmy w formie usługi cateringowej, głównie ze względu na reżim sanitarny. Posiłki są finansowane w ramach zadań własnych gminy. Decyzje wydaje

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, a koszt ich zakupu jest pokrywany ze środków gminy. Poziom odpłatności uczestników za posiłki jest zróżnicowany w zależności od kryterium dochodowego. Taką formę zakupu posiłków wprowadziliśmy po 26 maja 2020 roku, kiedy to nastąpiło odmrażanie działalności placówki. Od tego momentu zgodnie z zaleceniami reżimu sanitarnego byliśmy zobowiązani zakupywać posiłki w formie cateringu. W związku z powyższym, zmieniliśmy dostawcę posiłków i do chwili obecnej korzystamy z posiłków zakupywanych w formie cateringu. Posiłki nadal wydajemy w naszej stołówce z zachowaniem wszelkich norm higienicznych oraz zasad reżimu sanitarnego, głównie związanych z dystansem i dezynfekcją. Zajęcia z zakresu treningów kulinarnych, które dotychczas służyły realizacji zadań terapeutycznych i były wspomagającą formą realizacji wyżywienia, na czas pandemii zostały całkowicie zawieszane. W ostateczności tę formę zajęć odmroziliśmy w stopniu ograniczonym od miesiąca października 2021 roku.

- Inne usługi.

Do dyspozycji uczestników posiadamy pomieszczenie zaadoptowane jako kącik komputerowy, który wyposażyliśmy w odpowiedni sprzęt komputerowy oraz inne urządzenia informatyczne, regularnie je doposażamy w kolejne urządzenia i wymieniamy zużyte. W ramach zajęć z zakresu kącika komputerowego wzbogacamy także inne formy terapii i zajęć, w tym: zajęcia dydaktyczne, treningi samoobsługi, trening umiejętności spędzania wolnego czasu czy muzykoterapię. Taka forma zajęć daje uczestnikom możliwość pozyskania umiejętności posługiwania się edytorem tekstów, korzystania z zasobów internetowych oraz rozwijaniem zainteresowań i pozyskaniem niezbędnej wiedzy. To również forma zajęć w zakresie treningu umiejętności spędzania wolnego czasu.

Opieka medyczna.

Opieka medyczna obejmuje: pierwszą pomoc, nadzorowanie podawania leków, motywowanie do systematycznych badań laboratoryjnych i specjalistycznych, wizyty u lekarzy, pogadanki tematyczne, dokonywanie pomiarów podstawowych parametrów życiowych, współpracę z rodziną, współpracę z Poradnią Zdrowia Psychicznego, Ogólną Poradnią Zdrowia, Poradnią Diabetologiczną, wszystkie te czynności są w zakresie obowiązków higienistki z funkcją instruktora, która ponadto prowadzi treningi higieniczne na rzecz uczestników domu.

Wsparcie.

Całokształt działań, które pobudzają uczestników Środowiskowego Domu Samopomocy do wszelkiej aktywności społecznej oraz utrzymania kontaktów z rodziną i przyjaciółmi, określamy mianem wsparcia. Wsparcie służy głównie temu aby osobę chorą, zaburzoną psychicznie, jak najdłużej utrzymać w jej naturalnym środowisku społecznym i rodzinnym, a dzięki temu jak najdłużej unikać hospitalizacji. Wsparcie uwzględnia również partnerską radę i pomoc w sprawach związanych ze współżyciem społecznym, wykorzystaniem posiadanych i nabytych umiejętności w usamodzielnieniu się. W głównej mierze dotyczy ono również organizowania różnych form pomocy uczestnikom i ich rodzinom między innymi, pośredniczenia w załatwianiu spraw urzędowych, reprezentowania w instytucjach i tym podobnych. Należy jednak pamiętać, że nie zawsze długotrwała i żmudna praca terapeutyczna, czy wsparcie przynosi zamierzone efekty, takie które nas satysfakcjonują. Jednak, nawet najmniejszy sukces, wskazuje nam właściwy kierunek działania i mobilizuje do jeszcze większej aktywności i wysiłku, dla osiągnięcia kolejnych nawet niewielkich postępów, które ułatwią życie naszym domownikom. Specyficzną formą wsparcia w okresie pandemii był zdalny kontakt z uczestnikami i rodzinami, zdalna praca terapeutyczna oraz monitorowanie sytuacji i zdrowia naszych podopiecznych, telefonicznie lub w razie pilnej potrzeby, w formie wizyty w domu.

Kadra Środowiskowego Domu Samopomocy.

W 2021 roku w Środowiskowym Domu Samopomocy zatrudnionych było dziesięć osób w łącznym wymiarze osiem i trzy czwarte etatu:

- osiem osób w pełnym wymiarze czasu pracy,
- dwie osoby w niepełnym wymiarze czasu pracy, jedna druga oraz jedna czwarta etatu.

Wszyscy pracownicy posiadają wieloletni staż pracy z osobami niepełnosprawnymi, wymagany również ze względu na standaryzację naszych placówek. Poziom zatrudnienia pracowników jest adekwatny do zachowania współczynnika zatrudnienia obowiązującego w naszych placówkach. W przeliczeniu na ilość miejsc przeznaczonych uczestnikom, współczynnik zatrudnienia przedstawia się następująco :

- co najmniej 1 etat, na 7 osób chorych psychicznie,
- co najmniej 1 etat, na 5 osób z niepełnosprawnością intelektualną,
- co najmniej 1 etat, na 3 osoby ze spektrum autyzmu.

Struktura organizacyjna :

1. Dyrektor jednostki;
2. Pracownicy działalności opiekuńczo-terapeutycznej:
 - a) terapeuta,
 - b) instruktor terapii zajęciowej,
 - c) instruktor do spraw kulturalno-oświatowych,
 - d) opiekun,
 - e) pracownik socjalny,
3. Pracownicy działalności administracyjnej:
 - a) główny księgowy,
4. Pracownicy gospodarczy:
 - a) konserwator.

Kwalifikacje pracowników:

- cztery osoby posiadają wykształcenie wyższe w tym:
 - jedna osoba, wykształcenie wyższe magisterskie techniczne, dodatkowo specjalizacja z zakresu organizacji pomocy społecznej,
 - jedna osoba, wykształcenie wyższe magisterskie pedagogiczne ze specjalnością z zakresu pedagogiki terapeutycznej,
 - jedna osoba, wykształcenie wyższe magisterskie pedagogiczne ze specjalnością z zakresu pedagogiki kulturalno-oświatowej,
 - jedna osoba, wyższe studia magisterskie Akademii Wychowania Fizycznego ze specjalizacją z zakresu gimnastyki korekcyjnej,
- cztery osoby posiadają ukończone studium:
 - jedna osoba, Studium Pracowników Socjalnych,
 - jedna osoba, Studium Pedagogiczne,
 - jedna osoba, Studium Finansowe,
 - jedna osoba, Studium Informatyczne, technik informatyk oraz Studium Asystentek Stomatologicznych, specjalizacja higienistka,
- dwie osoby posiadają wykształcenie średnie, ogólnokształcące oraz zawodowe.

Działania Środowiskowego Domu Samopomocy zrealizowane w 2021 roku.

2021 rok był kolejnym rokiem, działalności Środowiskowego Domu Samopomocy w Bielsku Podlaskim w warunkach przedłużającej się pandemii. Oznacza to więc kolejny rok pracy ośrodka w warunkach ostrego reżimu sanitarnego i wiążących się z tym wielu ograniczeń i obostrzeń. Reżim sanitarny, wyraźnie ograniczył nasze kontakty zewnętrzne, spotkania z uczestnikami innych placówek podczas

prezentacji i przeglądów artystycznych, integrację i wymianę doświadczeń. Formę bezpośrednich kontaktów i współpracy, musieliśmy zamienić na formę współpracy on-line, ze względu na warunki bezpieczeństwa sanitarnego. W ten sposób nadal aktywnie współpracowaliśmy z innymi ośrodkami, na rzecz aktywizacji osób niepełnosprawnych. Pomimo to, uczestniczyliśmy w realizacji wielu projektów, które dały możliwość zaprezentowania umiejętności artystycznych naszych uczestników szerokiej społeczności lokalnej. Takie przedsięwzięcia nie byłyby możliwe, gdyby nie współczesne możliwości techniczne oraz chęć zaangażowania wszelkich sił i środków, aby tę barierę techniczną pokonać i wejść w nową formę kontaktów i współpracy on-line. Prezentacja on-line stanowiła więc znaczącą część naszej pracy. Dzięki niej uczestniczyliśmy w ośmiu projektach lokalnych i ponadlokalnych i przygotowaliśmy sześć prezentacji artystycznych. We współpracy z innymi ośrodkami, instytucjami i placówkami, zaprezentowaliśmy umiejętności domowników oraz efekty naszej pracy terapeutycznej w zakresie zajęć dydaktycznych, muzycznych czy umiejętności artystycznych plastyczno-technicznych. Pomimo utrudnionej pracy terapeutycznej, w warunkach reżimu sanitarnego, udało nam się również zorganizować inne formy aktywności i przyjemności na rzecz naszych uczestników.

Przedsięwzięcia z udziałem uczestników Środowiskowego Domu Samopomocy w 2021 roku.

W 2021 roku, pomimo trudnych warunków pracy w ostrym reżimie sanitarnym, udało nam się zrealizować zaplanowane przedsięwzięcia na rzecz uczestników:

- Bal karnawałowy w placówce z zabawą, konkursami tańcami i poczęstunkiem oraz wyborem króla i królowej balu,
- Walentynki w naszym domu, karaoke, konkursy, poezja i poczęstunek,
- tradycyjnie obchodziliśmy Tłusty Czwartek, poczęstunek z degustacją pączków, w ten sposób co roku pielęgnujemy tradycję związaną z tym dniem,
- Ognisko, plenerowy wypoczynek w lecie, wycieczka do Grabowca,
- Wycieczka do farmy alpaka Farma na Sówce, wypoczynek w plenerze, warsztaty filcowania wełny, zooterapia z alpakami,
- wyjazd do Konnego Zakątka w Hryniewiczach, hipoterapia, przejażdżka bryczką, ognisko i wypoczynek w lesie,
- Mikołajki w ramach realizacji projektu, Zadziw Prawdziwego Mikołaja i zaprezentuj się na 100 procent, otrzymaliśmy nagrodę główną za udział w konkursie i słodycze od Mikołaja,
- Wigilia Bożego Narodzenia w placówce, potrawy wigilijne, łamanie się opłatkiem, paczki od Świętego Mikołaja, śpiewanie kolęd.

W 2021 roku w zakresie prezentacji dorobku artystycznego uczestników naszego ośrodka, przygotowaliśmy 6 prezentacji artystycznych w formie on-line, ze względu na obostrzenia pandemiczne i reżim sanitarny. Zaprezentowaliśmy je w 8 przeglądach artystycznych osób niepełnosprawnych, w tym:

- Etiudy Folklorystyczne w Warsztatach Terapii Zajęciowej Caritas Diecezji Drohiczyńskiej, zaprezentowaliśmy scenkę rodzajową Oczipiny,
- Przegląd Amatorskiej Twórczości Tanecznej w Warsztatach Terapii Zajęciowej, zaprezentowaliśmy inscenizację muzyczną Hafanana,
- Przegląd Piosenki Patriotycznej w Warsztatach Terapii Zajęciowej, zaprezentowaliśmy piosenkę Tak jak ptaki, występ uczestnika z samodzielnym podkładem muzycznym na gitarze,
- Przegląd Piosenki Biesiadnej Po ten kwiat, w Środowiskowym Domu Samopomocy w Białymstoku, zaprezentowaliśmy utwór Oj dana, oj dana,
- Przegląd Twórczości Artystycznej Wirtualnie Bliżej Siebie, w Środowiskowym Domu Samopomocy w Hajnówce, zaprezentowaliśmy inscenizację w stylu Bollywood,

- Piosenka Patriotyczna w Bielskim Domu Kultury z okazji Święta Niepodległości, występ solo naszego uczestnika w piosence Tak jak ptaki,
- przygotowanie i realizacja projektu naszego ośrodka w ramach współpracy z Fundacją Unibep- Unitalent, Zadziw Prawdziwego Mikołaja czyli zaprezentuj się na 100 %, zaprezentowaliśmy scenkę rodzajową Skrzypi wóz, zdobyliśmy nagrodę główną w kategorii osób niepełnosprawnych,
- Konkurs Tańca Baw się i tańcz, w Zespole Szkół Specjalnych w Bielsku Podlaskim imieniem Jana Pawła II, zaprezentowaliśmy inscenizację muzyczną Hafanana.

Ponadto w 2021 roku zrealizowaliśmy:

- szczepienia przeciw COVID-19 pracownikom, uczestnikom Środowiskowego Domu Samopomocy oraz członkom ich rodzin, tym którzy takimi szczepieniem byli zainteresowani,
- poradnictwo psychologiczne, ze względu na pandemię również dla członków rodzin naszych uczestników, w okresie od stycznia do grudnia 2021 roku, raz w tygodniu po 2 godziny dziennie.

Zrealizowane plany na 2021 rok :

- generalny remont kolejnej łazienki zaplanowany na 2021 rok, przeznaczonej uczestnikom, na którą pozyskaliśmy dodatkową dotację celową z budżetu państwa w wysokości 19.500 zł,
- doposażyliśmy placówkę w bardzo profesjonalny sprzęt do realizacji kolejnych zadań terapeutycznych: laserowy ploter tnący, wielofunkcyjne urządzenie elektroniczne, sprzęt gospodarstwa domowego na doposażenie kąpielarni i inne.

Szkolenia w 2021 roku:

- Kurs kancelaryjno-archiwalny pierwszego stopnia - 1 osoba,
- Kompendium Biuletynu Informacji Publicznej - prowadzenie Biuletynu Informacji Publicznej - 1 osoba,
- Trening umiejętności społecznych - 5 osób.

Kontrole w 2021 roku:

- przeprowadzono kontrolę zarządczą z Gminy Miasto Bielsk Podlaski w zakresie rozliczenie dotacji celowej z budżetu państwa przyznanej Środowiskowemu Domowi Samopomocy na remont łazienki w ramach podnoszenia standardów placówki dla osób z zaburzeniami psychicznymi - zaleceń pokontrolnych brak,
- przeprowadzono kontrolę z Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku z ramienia Wojewody Podlaskiego z wydatkowania środków budżetu państwa w ramach realizacji zadań Środowiskowego Domu Samopomocy, z zakresu dodatkowej dotacji celowej w 2020 roku, związanej z realizacją usług na rzecz osób ze spektrum autyzmu oraz z niepełnosprawnością sprzężoną, jak również dodatkowych środków z rezerwy celowej pozyskanych na remont łazienki na rzecz uczestników Domu – zaleceń pokontrolnych brak.

Inne usługi prowadzone na rzecz uczestników Domu w 2021 roku.

Warsztaty plastyczne, to forma pracy terapeutycznej prowadzona jako indywidualne zajęcia interaktywne na rzecz uczestników, w tym osób z niepełnosprawnością sprzężoną oraz ze spektrum autyzmu, tę usługę zrealizowano jako umowę cywilno-prawną wspomagającą terapię zajęciową plastyczną, natomiast jej koszt pokryto ze środków przeznaczonych na realizację ustawy Za Życiem.

Wsparcie psychologiczne, jest kolejną usługą realizowaną na podstawie umowy-zlecenie, której koszt został pokryty ze środków związanych z realizacją ustawy Za Życiem. Z tej formy wsparcia, korzystają zarówno uczestnicy ośrodka jak też członkowie ich rodzin oraz opiekunowie, w zależności od potrzeb czy zaistniałej sytuacji.

W ramach wieloletniej współpracy z przedstawicielami duchowieństwa, w placówce są prowadzone zajęcia o charakterze religijnym. W tym procesie ogromną rolę odgrywa zarówno kościół

katolicki, jak też kościół prawosławny. Przedstawiciele duchowni, obydwu wyznań od wielu lat duchowo wspierają naszą placówkę, dzięki temu ubogacają sferę duchową uczestników i stanowią bardzo istotny element rozwoju ich osobowości. Takie spotkania mają też bardzo istotny i znaczący wpływ na zachowanie w odpowiedniej formie ich sfery emocjonalnej oraz duchowej. Jednakże, biorąc pod uwagę czas pandemii i ograniczeń sanitarnych, w pewnym zakresie nasza współpraca i kontakty również zostały ograniczone.

Wieloletnia działalność Środowiskowego Domu Samopomocy w Bielsku Podlaskim, zawsze ukierunkowana była głównie na kształtowanie świadomości społecznej związanej z postrzeganiem osób niepełnosprawnych z zaburzeniami psychicznymi w środowisku lokalnym. Podejmowane przez nas działania służyły i wciąż służą przełamywaniu barier związanych z postrzeganiem tych osób przez społeczeństwo, głównie społeczność lokalną. Wielokrotnie współpracowaliśmy z młodzieżą szkolną, mając na uwadze kształtowanie ich wrażliwości i empatii na problemy, z którymi na co dzień borykają się osoby niepełnosprawne, głównie osoby z zaburzeniami psychicznymi. Realizując nasze podstawowe cele i zadania dążymy do pełnej integracji społecznej i dajemy osobom niepełnosprawnym szansę na zaprezentowanie swoich możliwości i umiejętności. Poprzez aktywne uczestnictwo w życiu publicznym, kulturalnym oraz artystycznym, nawet w okresie pandemii, nasi uczestnicy stają się pełnoprawnymi członkami społeczeństwa.

Na rzecz aktywizacji uczestników naszej placówki prowadzimy szeroko rozumianą współpracę z różnymi instytucjami i podmiotami zaangażowanymi w działalność na rzecz osób niepełnosprawnych. W związku z powyższym, nadal kontynuujemy, rozwijamy i pogłębiany współpracę ze Środowiskowymi Domami Samopomocy w województwie podlaskim, Zespołem Szkół Specjalnych w Bielsku Podlaskim, Warsztatami Terapii Zajęciowej Caritas Diecezji Drohiczyńskiej w Bielsku Podlaskim, instytucjami kultury, młodzieżą szkolną i wolontariatem, z organizacjami pozarządowymi, samorządami lokalnymi, ogólnopolskimi organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych.

Formy współpracy Środowiskowego Domu Samopomocy w 2021 roku:

1	rodzina, opiekunowie	Regularnie współpracujemy z opiekunami oraz rodzinami naszych uczestników. Taka współpraca jest niezbędnym elementem procesu realizacji programu wspierająco-aktywizującego. Wszyscy pracownicy, rodziny i opiekunowie, stanowimy wewnętrzną grupę wsparcia i samopomocy, która pozwala na właściwą integrację oraz współuczestnictwo rodzin i opiekunów w życiu domu. Wspólnie organizujemy i uczestniczymy w wielu przedsięwzięciach integracyjnych organizowanych na rzecz osób niepełnosprawnych. Współpraca taka prowadzona jest głównie w zakresie wspierania uczestników w pokonywaniu trudności wynikających z ich niezaradności życiowej, ewentualnie w zakresie niezaradności ich rodzin. W ramach współpracy z pracownikami Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, podejmujemy wspólne działania ukierunkowane na pozyskanie nowych uczestników i współpracę z kolejnymi rodzinami, które potrzebują wsparcia lub pomocy na rzecz osób niepełnosprawnych, w szczególności osób z zaburzeniami psychicznymi. Pomimo to, że czas pandemii w znacznym stopniu wpłynął na ograniczenie takich relacji, znaleźliśmy nowe metody i możliwości kontynuowania takiej współpracy, pomimo obostrzeń i pracy w
---	----------------------	---

		<p>warunkach reżimu sanitarnego. W przypadku braku możliwości bezpośrednich kontaktów, prowadziliśmy pracę zdalną i systematyczne kontakty i rozmowy telefoniczne. W nietypowych warunkach pandemii, dzięki kontaktom telefonicznym, monitorowaliśmy sytuację ogólną, finansową oraz zdrowotną naszych uczestników, aby w tym trudnym dla nas wszystkich czasie wiedzieli że mają na kogo liczyć. W warunkach reżimu sanitarnego i obostrzeń wynikających z takiej sytuacji przepracowaliśmy kolejny 2021 rok.</p>
2.	<p>ośrodki pomocy społecznej, powiatowe centrum pomocy rodzinie</p>	<p>Realizując usługi związane ze wsparciem uczestników naszej placówki, nieodzowna jest współpraca z instytucjami pomocowymi, które umożliwiają nam rozeznanie oraz dotarcie do rodzin osób z problemem zdrowia psychicznego. W ramach wzajemnej współpracy możemy im zaoferować szersze usługi oraz formy wsparcia prowadzone również w naszym ośrodku. Współpraca z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej pozwala zorganizować naszym uczestnikom formy wsparcia w zależności od ich możliwości i określonych potrzeb, którymi ta instytucja dysponuje. Na rzecz osób niepełnosprawnych współpracujemy również z innymi instytucjami pomocowymi, które umożliwiają osobom niepełnosprawnym wsparcie w postaci materialnej czy finansowej. W przypadku uczestników naszej placówki pomoc taka wielokrotnie ułatwia ich codzienne funkcjonowanie oraz zapewnia byt, szczególnie osobom najbardziej potrzebującym. Ośrodek nasz, realizując swoje zadania i cele, promuje wszelkie działania w zakresie polityki społecznej, szczególnie działań zmierzających do likwidacji barier społecznych, ekonomicznych oraz fizycznych osób niepełnosprawnych z zaburzeniami psychicznymi. Z kolei współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, to głównie pomoc i wsparcie ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, na rzecz uczestników placówki. Do czasu pandemii regularnie pozyskiwaliśmy dofinansowanie uczestnikom oraz ich opiekunom, do organizowanych na rzecz naszej grupy turnusów rehabilitacyjnych. Współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, umożliwiła pozyskiwanie dodatkowych dotacji w zakresie organizacji takich turnusów. Dzięki temu, co 2 lata mieliśmy możliwość organizowania takich wyjazdów w góry lub nad morze. Z tego dofinansowania nasi uczestnicy i ich opiekunowie dotychczas regularnie korzystali przez wiele lat, niestety pandemia to uniemożliwiła.</p>
3.	<p>poradnie zdrowia psychicznego, szpital psychiatryczny, inne zakłady opieki zdrowotnej</p>	<p>Regularnie współpracujemy z Niepublicznym Zakładem Opieki Zdrowotnej, który znajduje się w budynku obok, dzięki temu mamy ułatwiony dostęp do służby medycznej, w zakresie opieki zdrowotnej ukierunkowanej na wsparcie naszych uczestników. Współpracujemy również z Poradnią Zdrowia Psychicznego, która jak poprzednia, mieści się w budynku obok. Kontrolujemy terminy wizyt oraz konsultacji lekarskich, to jedna z form współpracy higienistki-instruktora naszego</p>

		ośrodka w zakresie leczenia oraz nadzorowania stanu zdrowia uczestników. Z poradnią tą współpracujemy również w zakresie pozyskiwania nowych uczestników do placówki. Głównym celem naszej współpracy jest jednak, udzielenie osobom z zaburzeniami psychicznymi wsparcia środowiskowego oraz niezbędnej pomocy w zakresie codziennego funkcjonowania. Inną formą takiej współpracy są konsultacje z Poradnią Diabetologiczną w zakresie problemów cukrzycowych i monitorowanie współczynników oraz wskaźników cukrzycowych naszych uczestników, a także współpraca z Ogólną Poradnią Zdrowia, w celu kontrolowania ogólnego stanu zdrowia naszych uczestników i konsultowania nagłych przypadków.
4.	powiatowe urzędy pracy	Współpracę z Powiatowym Urzędem Pracy w Bielsku Podlaskim prowadzimy już od wielu lat, szczególnie w zakresie pozyskiwania stażystów do pracy w naszej jednostce. Taka forma zatrudnienia, to również możliwość dofinansowania staży ze środków Powiatowego Urzędu Pracy. W ten sposób wielokrotnie wspieraliśmy naszą kadre. Niestety czas pandemii również odbił się na tej współpracy, pomimo to w 2021 roku również pozyskaliśmy jednego stażystę do pracy w naszej placówce. Taką formę współpracy bardzo sobie cenimy, ponieważ wspomaga ona zespół terapeutyczny w naszym ośrodku i wielokrotnie, tacy stażyści pozostawali zatrudnieni, zasilając personel naszego Domu.
5.	organizacje pozarządowe	Regularnie współpracujemy też z organizacjami pozarządowymi, głównie w zakresie integracji społecznej osób niepełnosprawnych. Chętnie współuczestniczymy w realizowanych przez te organizacje projektach związanych ze wsparciem osób niepełnosprawnych, w tym również osób z zaburzeniami psychicznymi. Dzięki tej współpracy nasi uczestnicy mają możliwość integracji oraz prezentacji swoich umiejętności podczas licznych imprez i innych spotkań o charakterze integracyjnym, w tym również prezentacji artystycznych osób niepełnosprawnych. Naszą współpracę poszerzamy o kolejne organizacje pozarządowe. Wciąż zacieśniamy współpracę z Ogólnopolskim Stowarzyszeniem Pracowników i Sympatyków Środowiskowych Domów Samopomocy, z grupą wolontariatu młodzieży szkolnej W jedną stronę, z Caritas Diecezji Drohiczyńskiej oraz inne. Wzajemna współpraca pozwoliła nam na realizację wielu ciekawych projektów.
6.	kościół i związki wyznaniowe	W ramach współpracy ze związkami wyznaniowymi i kościołami realizujemy w placówce zajęcia o charakterze religijnym. Przedstawiciele duchowni w ramach wolontariatu prowadzą zajęcia w naszym Domu, których podstawą jest ubogacenie sfery duchowej naszych uczestników. Takie zajęcia są bardzo istotnym elementem rozwoju sfery emocjonalnej oraz osobowości tych osób. Ponadto, wzajemna współpraca pozwala na zorganizowanie spotkań wigilijnych i opłatkowych oraz uczestnictwa

		<p>w realizowanych przez Caritas Diecezji Drohiczyńskiej uroczystościach i imprezach integracyjnych w ramach współpracy z Warsztatem Terapii Zajęciowej w Bielsku Podlaskim. Niestety podobnie jak w innych przypadkach, pandemia w pewnym stopniu ograniczyła bezpośrednie kontakty i współpracę, pomimo to kontynuowaliśmy ją w formie on-line. Dzięki temu uczestniczyliśmy łącznie w 8 takich projektach i przygotowaliśmy 6 prezentacji artystycznych, zaprezentowanych właśnie w formie on-line.</p>
7.	ośrodki kultury i organizacje kulturalno-rozrywkowe	<p>W tej sytuacji pandemia w znacznym stopniu ograniczyła również współpracę w sferze kulturalno-rozrywkowej. Nasze kontakty z ośrodkami kultury i rozrywki zostały również sprowadzone głównie do wersji on-line, szczególnie ze względów obostrzeń sanitarnych, którym podlegamy. Zarówno współpraca z Bielskim Domem Kultury, Osiedlowym Domem Kultury oraz Muzeum, uległa ograniczeniu. Nasi uczestnicy, którzy dotychczas regularnie brali udział w organizowanych przez ośrodki kultury konkursach, uroczystościach, imprezach i prezentacjach, musieli się przestawić na inną formę współpracy. Uczestniczyliśmy w prezentacji artystycznej na żywo podczas przeglądu Piosenki Patriotycznej z okazji Święta Niepodległości, inne projekty związane z przeglądem twórczości artystycznej osób niepełnosprawnych, przygotowaliśmy w wersji on-line. Prezentacja naszych uczestników w tej wersji została przedstawiona podczas 8 prezentacji w:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Warsztacie Terapii Zajęciowej w Bielsku Podlaskim, Caritas Diecezji Drohiczyńskiej - 3 prezentacje, - Środowiskowym Domu Samopomocy w Białymstoku – 1 prezentacja, - Środowiskowym Domu Samopomocy w Hajnówce – 1 prezentacja, - Bielskim Domu Kultury w Bielsku Podlaskim – 1 prezentacja, - realizacji projektu Fundacji Unibep-Unitalent Zadziw Mikołaja i zaprezentuj się na 100 %, z nagrodą za udział w konkursie - 1 inscenizacja, - Zespole Szkół imieniem Jana Pawła II – 1 prezentacja. <p>Prezentacje artystyczne są jedną z form promowania dorobku naszej placówki. Tymczasem w ubiegłym roku ograniczyliśmy się do prezentacji umiejętności naszych uczestników głównie w formie prezentacji w on-line.</p>
8.	placówki oświatowe, inne jednostki świadczące usługi dla osób niepełnosprawnych, w tym warsztaty terapii zajęciowej, zakłady aktywizacji zawodowej, spółdzielniami socjalnymi, centrami integracji	<p>Podobnie jak poprzednio, w tym przypadku również pandemia spowodowała ograniczenia w naszej współpracy, a właściwie wstrzymała dotychczasową integrację, wieloletnie spotkania, prezentacje artystyczne na żywo oraz współpracę i integrację z młodzieżą oraz gronem pedagogicznym szkół. Mocno ograniczyliśmy w 2021 roku realizację wspólnych projektów w ramach budowy sieci oparcia społecznego na rzecz osób niepełnosprawnych i z niecierpliwością czekamy na ich kontynuację w czasach po pandemii. W 2021 roku, poszukując nowych form współpracy, w tym zakresie również przeszliśmy na formę on-line.</p>

	społecznej i klubami integracji społecznej)	<p>W ten sposób nadal promowaliśmy nasz dorobek i umiejętności uczestników, kształtowaliśmy pozytywne postawy wobec osób niepełnosprawnych w szczególności z zaburzeniami psychicznymi. Nasze działania miały na celu dążenie do zmiany stereotypu postrzegania takich osób w ich środowisku. W warunkach pandemii ograniczyliśmy spotkania integracyjne organizowane na rzecz osób niepełnosprawnych przez Warsztaty Terapii Zajęciowej i przeszliśmy na wersję prezentacji on-line. Pomimo to, wzięliśmy udział w realizacji 3 takich projektów, prezentując nasz dorobek artystyczny on-line. Na podobnej zasadzie kontynuowaliśmy współpracę i wymianę doświadczeń z Zespołem Szkół Specjalnych imieniem Jana Pawła II w Bielsku Podlaskim. Uczestniczyliśmy w realizowanym przez szkołę projekcie związanym z przeglądem tańca osób niepełnosprawnych, zaprezentowaliśmy prezentację artystyczną, przygotowaną przez naszych uczestników. W czasie pandemii nadal wymieniamy się doświadczeniami i problemami z pozostałymi Środowiskowymi Domami Samopomocy w województwie podlaskim. Współpracujemy też z Ogólnopolskim Stowarzyszeniem Pracowników i Sympatyków Środowiskowych Domów Samopomocy i nadal podejmujemy wspólne działania na rzecz naszych placówek ich uczestników oraz pracowników, organizujemy szkolenia na rzecz poprawy warunków życia i funkcjonowania osób niepełnosprawnych.</p>
9.	inne osoby lub podmioty działające na rzecz integracji społecznej uczestników	<p>Prowadzimy współpracę z samorządami lokalnymi miasta, gminy oraz starostwa powiatowego w zakresie realizacji zadań w obszarze związanym ze wsparciem i integracją na rzecz osób niepełnosprawnych z zaburzeniami psychicznymi. Z kolei media lokalne nawet w czasie pandemii wykazują zainteresowanie naszą działalnością, sposobem realizacji zadań w tak trudnym czasie oraz formą utrzymywanych kontaktów z podopiecznymi. Media promują naszą działalność również w zakresie budowy sieci oparcia społecznego na rzecz osób niepełnosprawnych z zaburzeniami psychicznymi. Samorządy lokalne również współpracują wzajemnie w zakresie realizacji Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi, którego częścią są realizowane przez Środowiskowy Dom Samopomocy zadania.</p>

Nasze działania i współpraca z wymienionymi podmiotami, ukierunkowane są głównie na:

- kształtowania świadomości społecznej i integracji osób niepełnosprawnych,
- budowę sieci oparcia społecznego na rzecz tych osób,
- promowanie działalności placówki i prezentację dorobku jej uczestników,

- tworzenia i współdziałania grup samopomocy w zakresie wspierania osób z zaburzeniami psychicznymi,
- przełamywania funkcjonujących stereotypów i łamania wszelkich barier społecznych związanych z postrzeganiem tych osób w środowisku lokalnym,
- rozwój uczestników w kierunku usamodzielniania się w zakresie samoobsługi i zaradności życiowej jak również podtrzymywania umiejętności w zakresie funkcjonowania i życia społecznego, w zależności od indywidualnych potrzeb, możliwości i predyspozycji.

Rozliczenie wydatków placówki za rok 2021:

Rozdział 85203 – Ośrodki wsparcia – zadania zlecone.

Plan roczny wydatków na dzień 31.12.2021 roku wyniósł ogółem 633 972,00 zł, w tym dotacja celowa na remont łazienki w wysokości 19500,00 zł. Środki przekazane na konto stanowiły kwotę 628 669,00 zł. Wydatki zrealizowane w 2021 roku, stanowiły 100 % przekazanej kwoty i wyniosły 628 669,00 zł. Tak więc roczny plan wydatków został zrealizowany na poziomie 99,17 %. Dotacja w całości została wykorzystana na utrzymanie i prowadzenie Środowiskowego Domu Samopomocy w Bielsku Podlaskim w okresie od stycznia do grudnia 2021 roku.

Pozyskane środki w wysokości 628 669,00 zł stanowiły dotację w zakresie:

- 571 315,00 zł – dotacja na bieżącą działalność Środowiskowego Domu Samopomocy,
- 37 854,00 zł – podwyższona dotacja zgodnie z art.51c ust. 5 ustawy o pomocy społecznej, dotyczy osób z elementami autyzmu oraz z niepełnosprawnością sprzężoną, wydatkowana na realizację zadań z zakresu ustawy Za życiem,
- 19 500,00 zł – dodatkowa dotacja celowa z budżetu państwa, pozyskana na remont już kolejnej łazienki w placówce, na rzecz jej uczestników.

Realizacja wydatków związanych z wykorzystaniem budżetu Środowiskowego Domu Samopomocy w 2021 roku przedstawia się następująco:

- 451 324,45 zł – wynagrodzenia osobowe pracowników, dodatkowe wynagrodzenia roczne, wydatki bezosobowe, wynagrodzenia bezosobowe jak umowy- zlecenia, wydatki bezosobowe na środki bezpieczeństwa i higieny pracy,
- 721 14,37 zł – pochodne od wynagrodzeń: składki na ubezpieczenia społeczne i fundusz pracy,
- 13 564,79 zł – odpis na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych,
- 37 034,54 zł – zakup materiałów i wyposażenia, w tym: materiałów biurowych, pomocy dydaktycznych, środków czystości, środków ochrony i dezynfekcji przeciw COVID-19, urządzenia i sprzęt do pracy terapeutycznej na doposażenie w tym laserowy ploter tnący, urządzenie wielofunkcyjne i monitor , materiałów do remontu i wyposażenia łazienki, sprzęt gospodarstwa domowego na doposażenie kuchni,
- 2 618,80 zł - zakup produktów żywnościowych do terapii zajęciowej w zakresie treningu kulinarnego,
- 18 135,17 zł – zakup usług pozostałych: odprowadzenie ścieków, wywóz nieczystości, usługa gastronomiczna – catering na rzecz uczestników Domu, abonament radiowo-telewizyjny, przesyłki i znaczki pocztowe, przedłużenie rejestracji domeny, konserwacja systemu informatycznego, usługi serwisowe komputerowe, usługi transportowe, przegląd gaśnic, usługi kominiarskie, usługi i naprawy, komputerowe - wdrażanie systemu, przedłużenie aktualizacji i licencji do programów, okresowa kontrola stanu budynku, usługa pełnienie funkcji Inspektora Danych Osobowych,
- 2 104,08 zł – opłaty z tytułu telekomunikacji i telefonii stacjonarnej i internetu,
- 28 174,80 zł - koszt zakupu energii,
- 1 534,00 zł – opłata podatku od nieruchomości,

- 80,00 zł – badania lekarskie,
- 50,00 zł – podróż służbowe,
- 1 934,00zł – szkolenia.

Rozdział 85203 – Ośrodki wsparcia – zadania samorządowe

W tym rozdziale plan wydatków po zmianach wynosił 161 555,00 zł z przeznaczeniem na wynagrodzenia i pochodne wszystkim pracownikom Środowiskowego Domu Samopomocy, włączając w to skutki podwyżek z lat poprzednich oraz za okres od stycznia do grudnia 2021 roku.

Wydatkowano kwotę w wysokości 161 550,04 zł, to jest 100% planu, w tym:

- 136 728,00 zł – na wynagrodzenia osobowe,
- 23 343,00 zł – składki na ubezpieczenia społeczne i fundusz pracy,
- 1 479,04 zł – składki na Fundusz Pracy.

Należności na dzień 31.12.2021 roku w jednostce nie wystąpiły.

Na dzień 31.12.2021 roku w jednostce nie wystąpiły zobowiązania wymagalne.

Zobowiązania jednostki to:

- § 4040- 37 703,80 zł – dodatkowe wynagrodzenie roczne za 2021 rok,
- § 4110- 6 492,60 zł – składka na ubezpieczenie społeczne od dodatkowego wynagrodzenie rocznego,
- § 4120 – 299,22 zł – składka na Fundusz Pracy od dodatkowego wynagrodzenia rocznego,
- § 4260 – 1 692,41 zł – faktura za centralne ogrzewanie i energię elektryczną za grudzień 2021 roku,
- § 4300 – 31,00 zł – faktura za ścieki za grudzień 2021 roku.

Ocena realizacji zadań

Środowiskowy Dom Samopomocy w Bielsku Podlaskim, główne swoje cele i zadania realizuje w oparciu o obowiązujące w tym zakresie przepisy i akty prawne, które ściśle określają rolę oraz zakres świadczeń takich ośrodków wsparcia. Organizacja i funkcjonowanie naszego domu wiąże się z realizacją opracowanych co roku programów działania oraz planu pracy na dany rok. Jednakże ich realizacja, szczególnie w ostatnim czasie 2020 roku do 2021 roku, związanym z zagrożeniem pandemicznym, wiązała się z licznymi ograniczeniami i utrudnieniami. Dla bezpieczeństwa uczestników oraz personelu Domu, kolejny rok z rzędu pracowaliśmy w ostrym reżimie sanitarnym. Staraliśmy się przestrzegać rekomendacji związanej z obostrzeniami sanitarnymi w środowiskowych domach samopomocy, które wydało Ministerstwo Rodziny Pracy i Polityki Społecznej. Ostro przestrzegaliśmy podstawowych warunków higieny oraz reżimu sanitarnego wszystko po to, aby zapewnić bezpieczeństwo pracy i pobytu w placówce. Kolejny rok z rzędu mieliśmy też ograniczone kontakty zewnętrzne, również te które wiązały się z integracją, współpracą, promocją oraz prezentacją dorobku naszej placówki. Wiązało się to niewątpliwie z bezpieczeństwem pracy personelu w warunkach pandemii oraz bezpieczeństwem naszych podopiecznych, osób niepełnosprawnych z zaburzeniami psychicznymi. Pomimo trudnych i stresujących warunków pracy cele i zadania, które zostały zaplanowane do realizacji w 2021 roku zostały zrealizowane zgodnie z planem. To przedsięwzięcie wymagało dużo pracy, cierpliwości i zaangażowania zarówno ze strony pracowników jak również ogromnej mobilizacji uczestników. Kolejny rok z rzędu, najbezpieczniejszą formą, która się najlepiej dotychczas sprawdziła w pandemii, była forma on-line. Dzięki temu, mogliśmy uczestniczyć w 8 projektach, które realizowane były na rzecz osób niepełnosprawnych przez inne domy, warsztaty terapii zajęciowej, instytucje czy fundacje. Podczas zajęć terapeutycznych udało nam się przygotować 6 prezentacji artystycznych w wykonaniu naszych uczestników i zaprezentować je formie zdalnej, nie tylko podczas konkursów ale także w mediach społecznościowych. Taka forma naszej pracy, sprawdziła się doskonale, myślę że nawet przerosła nasze oczekiwania. Efekty naszej wspólnej pracy zaprezentowaliśmy społeczności lokalnej, i nie tylko.

Podczas przedłużającego się reżimu sanitarnego, utrzymywaliśmy stały kontakt z uczestnikami, którzy ze względu na zagrożenie pandemiczne, wielokrotnie pozostawali w domu. Na bieżąco monitorowaliśmy ich sytuację zdrowotną i bytową, byliśmy w stałym kontakcie z rodzinami i opiekunami. W zakresie pracy terapeutycznej, wielokrotnie prowadziliśmy pracę zdalną, która polegała na kompletowaniu pakietów z materiałami terapeutycznymi w zakresie określonych zajęć i terapii, do pracy w domu. Zrealizowane materiały, powracały do placówki. Na bieżąco, utrzymywaliśmy również kontakt telefoniczny z uczestnikami, którzy nie mogli uczestniczyć w zajęciach w placówce ze względu na stan zdrowia, czy kwarantannę.

Pomimo trudnej sytuacji pandemicznej, udało nam się pozyskać w 2021 roku, środki z rezerwy budżetowej państwa, dodatkową dotacją celową w wysokości 19500,00 zł, na przeprowadzenie remontu kolejnej łazienki, przeznaczonej do dyspozycji uczestnikom naszego ośrodka. W ten sposób zrealizowaliśmy zaplanowane w placówce przedsięwzięcia na dany rok. Przeprowadzenie prac remontowych, związanych z gruntowną modernizacją kolejnej łazienki, wiązało się z podwyższeniem standardu usług w naszym domu. Realizacja tych planów możliwa była jedynie dzięki pozyskaniu dodatkowych środków. Od 2018 roku, regularnie pozyskujemy też dodatkową dotację celową, w ramach realizacji ustawy Za życiem. Pozyskane środki przeznaczone są na dodatkowe usługi związane ze wsparciem uczestników, którzy zgodnie z ustawą, ze względu na niepełnosprawność sprzężoną ewentualnie spektrum autyzmu, kwalifikują się do pozyskania takiej dotacji. Grupa uczestników naszego ośrodka, której to dotyczy stanowi sześć osób, pięć osób z niepełnosprawnością sprzężoną oraz jedna osoba ze spektrum autyzmu. Potrzeby oraz oczekiwania tych osób ukierunkowane są głównie na usługi opiekuńcze, indywidualną opiekę, odpowiednie formy terapii, w tym: terapię ruchową, ewentualnie rehabilitację zdrowotną. Realizacja ustawy „Za życiem”, umożliwiła dodatkowe formy wsparcia osobom z takimi dysfunkcjami. Aby zapewnić tym osobom odpowiednie wsparcie, sięgamy po potencjał zewnętrzny i podejmujemy współpracę z odpowiednimi ośrodkami i specjalistami. Na rzecz tych osób zatrudniliśmy również specjalistów, psychologa oraz instruktora terapii zajęciowej, do indywidualnej pracy terapeutycznej w zakresie zajęć interaktywnych. Istotnym jednak jest fakt, że na każdego uczestnika takiej grupy otrzymujemy dodatkową dotację z budżetu państwa w wysokości dodatkowych 30% podstawowej dotacji na uczestnika. Dysponując tym budżetem, jesteśmy w stanie zapewnić inne, ponadstandardowe usługi związane z potrzebami wskazanych osób.

Wysokość dotacji od 2019 roku do 2021 roku na jednego uczestnika Środowiskowego Domu Samopomocy wynosiła 1 752,50 zł, w tym na osoby ze spectrum autyzmu oraz z niepełnosprawnością sprzężoną dodatkowo o 525,75 zł więcej. Dotacja przysługuje jednak nie na ilość uczestników skierowanych według decyzji na pobyt w ośrodku, a jedynie na ilość osób faktycznie uczęszczających w danym miesiącu do ośrodka. Pozyskanie dodatkowej dotacji celowej, równocześnie wiąże się z poszerzeniem grupy docelowej osób niepełnosprawnych kierowanych na pobyt do naszych placówek.

W 2021 roku na wsparcie osób ze spektrum autyzmu oraz osób z niepełnosprawnością sprzężoną pozyskaliśmy dodatkową dotację celową w ramach realizacji ustawy Za życiem o łącznej wysokości 37 854,00 zł, której struktura wydatków przedstawia się następująco :

- § 4170 – wynagrodzenia bezosobowe – 14 960,00 zł, które dotyczyły specjalistycznej usługi psychologicznej, warsztatów interaktywnych z zakresu indywidualnych zajęć plastycznych, usługi transportowej związanej z wyjazdem do Grabowca, usługi serwisowej akwarium i innych,

- § 4210 – zakup materiałów i wyposażenia – 18 174,90, związanej z zakupem tonerów do drukarki kolorowej, zakupu akwarium z pełnym wyposażeniem, wentylatorów, urządzenia wielofunkcyjnego na wyposażenie sali terapeutycznej, materiałów plastyczno-technicznych, Laserowego plotera tnącego z usługą serwisową, doposażenia kącika kulinarnego w sprzęt gospodarstwa domowego i inne,

- § 4300 – zakup usług pozostałych – 4 719,10 zł, związanej z wycieczką do Farmy alpaka na Sówce z elementami zooterapii i warsztatami filcowania wełny, transportem, wycieczką do stadniny koni Studio Sop z elementami hipoterapii, usługą serwisowania zakupionych urządzeń, cateringiem na wigilię w Środowiskowym Domu Samopomocy i inne.

Przedstawione koszty związane były z wykorzystaniem środków dodatkowej dotacji celowej na rzecz osób z elementami autyzmu oraz z niepełnosprawnością sprzężoną, uczestników Środowiskowego Domu Samopomocy w Bielsku Podlaskim, którym takie środki przysługują zgodnie z realizacją ustawy Za życiem.

Wszystkie nasze działania merytoryczne, jak też finansowe są nadzorowane przez Podlaski Urząd Wojewódzki w Białymstoku jako organ zlecający prowadzenie zadania oraz organ kontrolujący poziom realizacji zadań i usług świadczonych przez nasze ośrodki w województwie podlaskim. W związku z powyższym, w 2021 roku z ramienia Wojewody Podlaskiego została przeprowadzona przez Podlaski Urząd Wojewódzki w Białymstoku, szczegółowa kontrola naszego ośrodka wsparcia. Kontrola dotyczyła wydatkowania środków pozyskanych z dodatkowej dotacji celowej w 2020 roku w ramach realizacji ustawy „Za życiem”, oraz zasadności wydatkowania tych środków na rzecz uczestników z elementami autyzmu oraz z niepełnosprawnością sprzężoną. Podczas kontroli nie wykazano żadnych nieprawidłowości, zaleceń pokontrolnych brak.

Wnioski

Pandemia zmieniła nasz świat w sposób gwałtowny, wiemy że życie po pandemii będzie inne. Towarzyszy nam stres, niepokój o własne zdrowie, bliskich, ale także o przyszłość. Źródłem stresu jest sam proces adaptacji do tej trudnej sytuacji, który jest dla wielu osób ogromnym obciążeniem psychicznym. Do tego dochodzi konieczność izolacji społecznej, zmniejszona aktywność ruchowa, ograniczone kontakty towarzyskie i rodzinne, brak kontaktu z przyrodą. Taka sytuacja wpływa znacząco na zwiększoną zachorowalność na choroby psychiczne. Osoby chore zaś, doświadczają zaostrzenia choroby. Wszystko to wpływa w sposób niewyobrażalny na zwiększenie skali potrzeb w zakresie opieki psychiatrycznej. Tymczasem nasz system zdrowotny, okazał się po raz kolejny niewydolny i wyraźnie niedoszacowany w obszarze wsparcia psychiatrycznego głównie ze względu na zbyt niski poziom finansowania, deficyt kadr, brak koordynacji działań, a także duże ograniczenia i nierówności terytorialne w dostępie do świadczeń opieki psychiatrycznej. Do tego dochodzą stereotypy, uprzedzenia i niewielka świadomość społeczna dotycząca chorób psychicznych, a także stygmatyzacja, dyskryminacja i wykluczanie osób potrzebujących wsparcia, pomocy lub leczenia z powodu zaburzeń zdrowia psychicznego.

Przed pandemią w Polsce leczyło się psychiatrycznie około 1,6 mln osób. Na wizytę w poradni zdrowia psychicznego w ramach Narodowego Funduszu Zdrowia trzeba było czekać 3 lub 4 miesiące. W Polsce jest zaledwie około 4,3 tysiąca psychiatrów wykonujących zawód. Jeszcze mniej, bo zaledwie 455 wykonujących zawód specjalistów, mamy w dziedzinie psychiatrii dziecięcej. Brak zaplecza specjalistów psychiatrii dziecięcej, podczas pandemii mocno odbił na stanie zdrowia naszych najmniejszych pociech, czego efektem jest notoryczne przepełnienie oddziałów psychiatrii dla dzieci i młodzieży. W konsekwencji takiej sytuacji mamy pełną świadomość tego, że niebawem coraz więcej ludzi doświadczy problemu natury zdrowia psychicznego. Pozostaje jednak mieć nadzieję, że czas

pandemii, tak dobitnie uświadomił nam skalę tego niepożądanego zjawiska, że w najbliższej przyszłości psychiatria stanie się jedną z priorytetowych dziedzin opieki zdrowotnej w naszym kraju. Tymczasem, osoby dorosłe z zaburzeniami psychicznymi, zanim trafią na leczenie do szpitali psychiatrycznych, ewentualnie na pobyt do domów pomocy społecznej, mają możliwość korzystania z form przejściowych wsparcia psychiatrycznego i swoistych ośrodków wsparcia, jakimi są środowiskowe domy samopomocy. Środowiskowe Domy Samopomocy są pewnego rodzaju alternatywą dla domów pomocy społecznej czy szpitali psychiatrycznych. Ich rolą jest jak najdłużej przytrzymać osobę z zaburzeniami psychicznymi w jej naturalnym środowisku blisko rodziny i znajomych, oraz poprzez aktywność i wsparcie w naszych ośrodkach ograniczyć częstotliwość hospitalizacji w szpitalach psychiatrycznych. Podstawą ich działania jest więc zapewnienie oparcia społecznego na rzecz osób niepełnosprawnych z zaburzeniami psychicznymi oraz ich aktywizacja społeczna. W związku z powyższym, aby taką formę wsparcia, zapewnić mieszkańcom naszego województwa, w województwie podlaskim według statystyki na dzień 31.12.2021 roku funkcjonowało 24 środowiskowe domy samopomocy, z tego 6 o zasięgu powiatowym i 18 o zasięgu gminnym. Łącznie w środowiskowych domach samopomocy na koniec 2021 roku było 924 miejsc, w tym 19 miejsc hostelowych to jest:

- 286 miejsc o zasięgu powiatowym, w tym 11 miejsc hostelowych,
- 638 miejsc o zasięgu gminnym, w tym 8 miejsc hostelowych.

W związku z powyższym, pomimo wzrostu liczby środowiskowych domów samopomocy szczególnie w ostatnim czasie, a także wzrostu nakładów finansowych przeznaczonych na ich funkcjonowanie, wciąż będzie to skala potrzeb nieadekwatna do rzeczywistego poziomu wsparcia osób niepełnosprawnych z zaburzeniami psychicznymi.

Dzięki nowelizacji ustawy o pomocy społecznej w 2021 roku, została zniesiona odpłatność za pobyt w środowiskowym domu samopomocy, co w pewnym stopniu odciążało koszty finansowe naszych uczestników. Ponadto na 2022 rok zwiększeniu uległa średnia miesięczna dotacja na uczestnika naszych ośrodków wsparcia i wynosi ona 1 940,00 zł. Podobnie, proporcjonalnie zwiększeniu uległa dodatkowa dotacja celowa na uczestników z niepełnosprawnością sprzężoną oraz ze spektrum autyzmu, która stanowi 30 % wskazanej dotacji i od 2022 roku wynosi 582,00 zł.

Dotyczy to jednak osób ze złożonymi dysfunkcjami, które potrzebują profesjonalnej opieki oraz specjalistycznej terapii i rehabilitacji, a te z kolei wiążą się z dużymi kosztami. Pozyskanie dodatkowej dotacji celowej, na rzecz tworzenia takich docelowych grup osób w naszych placówkach i praca z nimi, wiąże się równocześnie ze zwiększoną odpowiedzialnością personelu domu, za stan zdrowia, bezpieczeństwo oraz wypracowane efekty terapeutyczne. W ten sposób jesteśmy coraz bardziej obciążani i przejmujemy funkcję, która powinna być przypisana specjalistycznym ośrodkom opieki i rehabilitacji, przystosowanym profesjonalnie i personalnie do świadczenia takich usług.

Plany na przyszłość

Ponieważ przez ostatnie kilka lat, systematycznie zabiegaliśmy i otrzymywaliśmy z Ministerstwa Rodziny Pracy i Polityki Społecznej, dodatkową dotację celową z rezerwy budżetowej państwa, zrealizowaliśmy zaplanowane wcześniej remonty, adaptacje oraz zakupy, dzięki którym podnieśliśmy znacznie standard usług świadczonych w naszej placówce. Dzięki temu w 2021 roku wyremontowaliśmy ostatnią już łazienkę, która przeznaczona była do dyspozycji naszych uczestników i zakończyła cały proces remontu czterech łazienek od 2019 roku. Wciąż musimy pamiętać, że ilość łazienek w środowiskowych domach samopomocy również podlega standaryzacji. Dostosowując posiadane pomieszczenia do potrzeb osób, odpowiednio je zmodernizowaliśmy, pamiętając przy tym

o obowiązujących standardach, które wynikają z realizacji przepisów dotyczących funkcjonowania środowiskowych domów samopomocy.

Działania Środowiskowego Domu Samopomocy w 2022 roku będą kontynuowane jako:

- kształtowanie świadomości społecznej i integracja osób niepełnosprawnych z zaburzeniami psychicznymi,
- budowa sieci oparcia społecznego na rzecz tych osób,
- promowanie działalności placówki i prezentacja dorobku jej uczestników,
- tworzenie i współdziałanie grupy samopomocy w zakresie wspierania osób z zaburzeniami psychicznymi,
- przełamywanie funkcjonujących stereotypów i łamanie wszelkich barier społecznych związanych z postrzeganiem tych osób w środowisku lokalnym.

DYREKTOR

mgr inż. Lucyna Pakuła